

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:23 | 7:15 | 7:20 | 7:05 **הדלקת נרות**

8:22 | 8:26 | 8:25 | 8:22 **מוצאי שבת**

9:06 | 9:11 | 9:09 | 9:06 **רבינו תם**

משכיל לדוד

כתינוק הבורח מבית הספר

פי ציווי ה' "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו", אך לא היה להם לעזוב את המקום בשמחה ובמהירות. בתוך ליבם פנימה היו צריכים לחוש צער וקושי שמחויבים הם לעזוב, להרגיש חיסרון ולומר כי חבל שעוזבים מקום כה קדוש וטהור. והיה להם להראות געגועים להר ה', חבל שמקום זה הוא כל כך קדוש עד שאף הבהמות נאסר עליהם לרעות בסמיכות לו וכעת אם ייסעו בני ישראל משם - הרי גם הבהמות יכולים לעלות בו. וכך למעשה היו צריכים לעזוב את המקום בעצלתיים, אך הם הלכו ללא שום רגש של חיסרון וזוהי ראייה שקבלת התורה הייתה להם למעמסה ולטורח ולא ברצון קיבלוה. ודרשו חז"ל שפחדו שמא הקב"ה יוסיף להם עוד מצוות, והוא פלא שהרי היה להם להבין שאדם ללא תורה הוא כגוף בלי נשמה. אף כאן בהר סיני, כל זמן שהיו שם והקב"ה היה על ההר - נותר הר סיני בקדושתו ועכשיו שנסתלקה משם השכינה הקדושה והם צריכים לעזוב את המקום - אם כן המקום כעת נעשה כמו כל מקום, ועליהם מוטל ליצור מכל מקום בו הם נמצאים את מקום ה' ושכינתו. ואילו הם נהגו להיפך שהרי ברחו משם כילדים הבורחים מבית הספר, מבלי לדאוג ליצור במקום אחר את מקום ה' כהר סיני.

זכיתי לראות את מורי ורבי הגאון ר' חיים שמואל לאפיין זצוק"ל כיצד בגמר הלימוד היה סוגר את הגמרא בכבוד ובצער, בדיוק כאותו אדם שנאלץ לעזוב שולחן ערוך מלא בכל מיני מעדנים ותפנוקים. וכך גם נהג מורי ורבי הגאון הרב זאב קאופמן שליט"א - קשה הייתה להם הפרידה מן הלימוד, כי הבינו לעומק את מהות ערך התורה הקדושה ואת מעלתה, ובצער רב היו נפרדים ממנה לזמן מועט בעל כורחם למעט מנוחה או לאכילה. וזה מהווה מוסר השכל לכולנו לדעת כיצד צריך לאהוב את התורה ולעסוק בה.

וכך הוא העניין גם בתפילה. הנה גם אם התפלת תפילתו בדחילו ורחימו ובכוונה, הרי אם לבסוף בתפילת "עלינו לשבח" כבר הוא מצוי מחוץ לבית הכנסת, הרי גילה בכך שכל התפילה הייתה עליו לטורח ולמשא וחיכה לרגע שיוכל להוריד את העול הכבד מעל צווארו... ובודאי שמתפילה שכזו אין תועלת לטובה ולא נעשה בנפשו שום רושם, וכן הוא העניין בבני ישראל - אם לאחר שעזבו את הר ה' מיד חטאו ובאו בתלונות שווא על ה' יתברך ועל דרך הנהגתו, זוהי הוכחה שברחו משם כתינוק הבורח ושמחו לעזוב במהירות את הר סיני מפני שעדיין לא הבינו כדי הצורך את ערכה וחשיבותה של התורה, ולכן לא השפיעה עליהם קבלת התורה להיטיב ולשפר את דרכיהם. כי אם אכן היו מבינים את גודל מעלתה וחשיבותה היה להם להצטער על עזבם את המקום הקדוש הזה, את הר ה' על אף שהיו מחוייבים להמשיך לנסוע על פי ציווי ה'.

"ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים" (במדבר י, לג)

דרשו חז"ל שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים, כתינוק היוצא מבית הספר שבורח והולך לו - כך היו בורחים מהר סיני, עד כאן. דהיינו שמעמד הר סיני היה להם למשא כבד ובקשו להפטור הימנו ולכן ברחו.

ומדרש זה אומר דרשני. הרי מדובר כאן באנשי צורה שנקראו בפי חז"ל "דור דעה", הן רק עתה זכו לקבל את התורה וראו מראות אלוקים, עין בעין זכו לראות את שכנית ה' והתגלותו על הר סיני ובודאי שאהבת ה' ותורתו היו נטועות בקרבם, אם כן כיצד זה לפתע בקשו לברוח מן המקום כתינוק הבורח מבית הספר?

עוד יש להבין - הרי כל חנייתם ונסיעתם היו אך ורק על פי ציווי ה', וכשענן ה' היה עולה על האוהל מיד היו נוסעים, כמו שנאמר (במדבר ט, יז) "ולפי העלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל". ובודאי גם כשנסעו מהר ה' היה זה על פי ציווי ה', אם כן מדוע דורשים אותם חז"ל לגנאי שברחו מן המקום כתינוק הבורח.

ויש לכאורה להבין כיצד משתמע מן הפסוק "ויסעו מהר ה'" שברחו מן המקום כתינוק הבורח? שמא יש לפרש נסעו כדרך כל הנסיעות והחניות שהיו להם במדבר מבלי לברוח. ועוד ניתן גם לומר כי נסעו "מהר ה'" כלומר שלקחו עימם בזיכרוןם את כל המעמד שהיה להם שם בהר ה', וכמו שפירש האור החיים הקדוש על הפסוק "ויסעו מרפידים" שנסעו מרפידים התורה - כלומר שעכשיו התחזקו בעמלה של תורה.

והנראה לי לומר בסייעתא דשמיא, שחכמינו ז"ל הסבירו כך את פני הדברים משום שהוקשה להם על דרך הנהגתם של בני ישראל שהיא תמוהה עד למאוד. הנה זמן מה לאחר שקיבלו עם ישראל את התורה ונתקדשו ונטהרו והתרוממו בעליה רוחנית מרשימה, לפתע אירעה להם ירידה קשה שבאה לידי ביטוי בכל מיני תלונות קשות וטרטוניות נגד ה' ונגד משיחו, אם זה תלונות על חיסרון במים ותלונות על חיסרון בשר "תנה לנו בשר ונאכלה", ולאחר מכן שוב תלונות קשות על ארץ ישראל והוצאת דיבה רעה עליה. זה הולך וזה בא. והנה - מחלוקת קשה במחנה ישראל נגד משה ואהרן כשבאש המחלוקת עומד לו קורח ומבזה את כל היקר והקדוש לעם ישראל. וחכמינו ז"ל עמדו תמהים נוכח המקרים הללו ושאלו - כיצד יתכן שאותם אלו שקיבלו תורה בקולות וברקים וקול שופר וראו ניסים ונפלאות אותות ומופתים, לפתע מעדו ונפלו פעם אחר פעם ברשת שטמן להם היצר הרע. מדוע התורה שקיבלו לא הגנה עליהם לשמרם מפניו, הרי התורה הקדושה היא התבלין כנגד היצר הרע?! מאכן הסיקו חז"ל שחייבים לומר כי אכן היה גפם כלשהו בקבלת התורה שלהם, לכן תורה זו לא השפיעה עליהם לשנות דרכיהם לטובה, ומהו הפגם - שברחו מהר ה' כתינוק הבורח מבית הספר.

ואמנם נכון הדבר שהיו מחוייבים לנסוע מן המקום על

הילולא דצדיקא

- יט - רבי שאול סתהון דבח
- כ - רבי חיים מרדכי לבטון
- כא - רבי שמעון סופר
- כב - רבי איתמר רוזנבוים האדמו"ר מנדבורנא
- כג - חכם רפאל אלשוילי זצ"ל רבם של יהדות גרוזיה
- כד - רבי מסעוד הכהן אלחדד
- כה - רבי מרדכי אליהו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מידת הענווה של גדולי ישראל

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג)

כיצד יכול משה רבינו, שהיה הגדול מכל היהודים, להיות עניו? ה"חפץ חיים" השיב כי משה טען שאין מקום להשוות בינו לבין כלל ישראל, שכן הוא היה בשמים וזכה ללמוד תורה מפי ה'. 'אילו היה להם רבי כמו שהיה לי גם הם יכולים היו להיות - כמוני', סבר.

והוסיף הג"ר זלמן סורוצקין שבמעמד הסנה, כאשר הקב"ה מצוה את משה רבינו ללכת ולגאול את עם ישראל, שואל משה (שמות ג, יא): "מי אנכי כי אלך אל פרעה?" לכאורה, צריך היה הקב"ה לענות לו: רק אתה מתאים! רק אתה נבחרת לגאול! אם תסרב לתפקיד זה, הרי שעם ישראל יישארו לעולמים במצרים!

אך, למעשה, אומר לו הקב"ה דברים אחרים: "אנכי אהיה עמך... ומשמעות הדברים היא שבאמת אינך מתאים למשימה הגדולה הזו, אבל אני אהיה איתך ואעזור לך.

וקשה, אם אכן משה רבינו אינו מתאים לתפקיד הגואל, ואף הקב"ה מסכים לכך מדוע אינו לוקח מישהו יותר מתאים?

אלא, שאהבה מיוחדת אוהב הקב"ה את אלו שאינם מתאימים... דווקא ה'כלים השבורים' זוכים אצלו לחיבה ולקרבה, כמו שאומר הכתוב "לב נשבר ונדכה א-להים לא תבוזה" (תהלים נא, יט).

זה היה הבסיס לענוותנותו הגדולה של משה רבינו: הקב"ה לא מצא כלי שבור יותר ממני, וכל הצלחתי היא מפני שה' הולך איתי, כלומר: מכל עם ישראל אני האדם הכי פחות מתאים...

לפיכך העידה התורה שמשה רבינו היה ענו מכל האדם על פני האדמה!

סיפר הרב הראשי לירושלים הג"ר שלמה משה עמאר שליט"א על מידת הענווה של הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל (שהשבוע ביום שישי יחול יום ההילולא של הצדיק):

במלאת ימי האבל לרבי שלום משאש זצ"ל, מוקני יהדות מרוקו ורבה של ירושלים, ערכה עצרת זיכרון לזכרו בישיבת 'פורת יוסף'. היו שם כמה גדולי תורה ומהם כיהנו בתואר ה'ראשון לציון' כמו הרב מרדכי אליהו זצ"ל ויבידלו לחיים ארוכים הרב בקשי דורון ואני.

רבי מרדכי אליהו עמד ודרש ברבים, כשלתע, בתוך הדרשה, נכנס הרב עובדיה יוסף זצ"ל.

כשהרב אליהו ראה את הרב עובדיה בכניסתו, עצר את דרשתו ויירד מהבמה לכבודו של הרב עובדיה לאחר שקיבל את פניו של הרב עובדיה זצ"ל.

"אמרת לי, כך מספר הרב עמאר, שבינתיים, עד שהרב עובדיה ינוח מעט, ימשיך כבודו לומר דברי תורה".

אך הרב אליהו סירב ואמר לי: "צריך לכבד את כבוד תורתו של הרב עובדיה יוסף". הוא לא הסכים לדבר בפניו.

קרבת ה' ללא תזכורות כואבות

הנה מעשה הממחיש עד כמה יש בכח הייסורים לקרב כל אדם באשר הוא אל הבורא יתברך, ואף אם נמנה הוא על אומות העולם מכל מקום זוכה הוא להכיר בידעית ה' יתברך באופן ברור. תלמידי היקר מר חבר הי"ו, אשר זכיתי בסייעתא דשמיא להחזירו בתשובה שלמה, פגש בארגנטינה את חברו מר ריוורו, שאינו יהודי.

אותו אדם הוא עשיר גדול מאוד ובעל נכסים מרובים, ונראה כי מאומה לא חסר לו, בפגישתם הנרגשת (סיון התשע"א) תוך שהם שואלים איש לרעהו לשלום, התפתחה שיחה מעניינת ביניהם. תלמידי מר חבר הי"ו סיפר למר ריוורו שהרב שלו, רבי דוד שליט"א, נמצא כעת בארגנטינה וביקש ממנו להתלוות אליו לקבל ברכה מכבוד הרב. בשומעו זאת ענה מר ריוורו בהתנשאות "יש לי הכל, ולמה זה לי ברכה... עשיר גדול הנני ויש לי אשה וילדים ומאום לא חסר לי".

ובדרך אגב הוסיף ואמר "אשתי יהודייה היא". ענה לו מר חבר הי"ו "אם כן יש לך קשר כלשהו ליהודים, ובנוסף על כך ילדיך הם יהודיים לכל דבר".

כאן הגיב מר ריוורו בבוז ואמר "לאשתי וילדי אין כל קשר ליהדות. מידי שבוע מבקרים הם בכנסיה (רח"ל) וכל שמץ של סממן יהודי לא ניכר בהם... וכך המשיך מר חבר תלמידי לספר לי "באותה שעה התבוננתי עליו כעל אדם מסכן ואומלל, אשר אינו מבין כלל ועיקר מהי תכלית האדם בעולמו. הרהרתי בליבי "בורך" שלא עשני גוי" יהודיתי מכל ליבי להקב"ה שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם".

יומיים חלפו מאותה פגישה, והנה התקשר מר ריוורו למר חבר ידידו בבהילות. מעבר לקו לא ניתן היה לטעות, כי קולו שבור וניכר שכולו דומע. הוא ביקש ממנו להסדיר לו פגישה דחופה עם רבי דוד...

מר חבר עמד תמה, והלא רק לפני יומיים הביע מר ריוורו זלזול בחשיבות ברכת הרב, ועוד מלאו ליבו לטעון שאינו זקוק כלל לזה, שהרי הכל בידו ולא חסר לו דבר. ומה אירע לפתע פתאום!?

תמיהתו לא ארכה זמן רב, ובקול שבור ורוצץ סיפר לו מר ריוורו שלפתע הוא חש ברע. כאשר הובלה

במרה מפטירי

הפטרות השבוע: "רני ושמוחי" (זכריה ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מוזכרת המנורה הטהורה וענין הנרות

שראה הנביא זכריה במחזה הנבואה, שהוא מענין הציווי בפרשה

על ענין הדלקת הנרות אל מול פני המנורה.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

אבק לשון הרע

יש דיבורים שהם אסורין מטעם אבק לשון הרע, כגון שאומר: מי היה מאמין על פלוני, שיהיה כמו שהוא עתה. או שאומר: שתקו מפלוני, איני רוצה להודיע מה אירע ומה יהיה, וכיוצא בדברים אלו. וכן המספר בשבחו של חברו בפני שונאיו, גם כן בכלל אבק לשון הרע הוא, דזה גורם להם, שיספרו בגנותו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

השתיקה מלמדת הרבה!

"ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים" (במדבר י, לג)

דרשו חז"ל שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים, כתינוק היוצא מבית הספר שבורח והולך לו - כך היו בורחים מהר סיני.

מה שהייתה תביעה על עם ישראל שהם כתינוק הבורח מבית הספר, ניתן להמחיש זאת על ידי משל.

לו יצויר שיש לאדם אורח בביתנו אשר ממלא משאלות ליבו אם בגשמיות, פרנסה, בריאות, הצלחה, וגם ברוחניות מביא אותו לדרגות בעבודת ה' ובריאת שמים, וכל זאת ללא תמורה כלשהיא... והנה ביום מן הימים יבוא האורח ויאמר לאדם - שהיתי בביתכם די והותר וכעת אני הולך... האם יאחל לו האדם כל טוב ונסיעה טובה ויפטרנהו לשלום כלאחר יד? וודאי שלא. אלא ינסה הוא במיטב מילותיו לשכנעו שישאר בביתו עוד...

כך הוא הנמשל. עם ישראל נמצאים בהר ה', רואים ישועות ונפלאות וזוכים להתעלות כה רמה, וכשאומר להם משה שיבואו לארץ, אין להם שום התנגדות. אין הם באים ואומרים - לא, איננו רוצים להיכנס לארץ אנו מפחדים שמא ייגרם לנו ריחוק מהקב"ה על ידי הטרחה שיש בהבלי העולם הזה, בהיות כל אחד עסוק בגפנו ותאנתו ואזי תורה מה תהא עליה?! אין הם טוענים כך, אלא שותקים ומוכנים לנסוע.

זוהי תביעה גדולה הכיזד אין הם מנסים לבקש להישאר כאן עוד, ולכך המשילו אותם לתינוק הבורח מבית הספר. ועל ידי ירידה זו הדרדרו עוד, עד כי התאוו לאכילת בשר. וכמו שאומר רשב"י עלילה היו מבקשים כי בשר כבר היה להם, ועל ידי זה באו לידי חטא המרגלים ודיברו לשון הרע, ומחמת זאת נשארו במדבר ארבעים שנה, ולכן לא מלו את בניהם במשך ארבעים שנה. וכל זה נגרם להם מחוסר "מוח ולב" - הכוונה והמחשבה הרצויה לעבוד את הקב"ה בהשגות של טהרה ורצון אמיתי.

וכאשר חס ושלום הלב מתפנה ממחשבות קדושה וטהרה, אזי יצר הרע מוצא לו מקום להיכנס ולשכון בלב האדם. וזהו שאנו אומרים בפיוט עזרני א-ל חי "הרחק נא מעליה חברת כת הצפוני", דהיינו היצר הרע ששוכן בלב המוצפן בגופו של האדם.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

סיפור מופלא מובא בספר 'הפוסק' על מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל שכידוע בחיי חיותו פעל רבות ונצורות להרבות קדושה בישראל. העמיד חומות כנגד פגעי הטכנולוגיה לבל ייכנסו בקרב מחנה היראים לדבר ה', כשהוא נלחם בכל הכח ללא חת ומורא, כנגד פורצי שערי הקדושה.

סיפר בנו של רבינו ר' מרדכי אלימלך וואזנר שליט"א. היה זה בקיץ של שנת תשכ"ט, רבינו שהה אז להבראה בעיר הקודש צפת ת"ו. היה במשך כל שעות היום הוגה בתורה כמנהגו, ורק שעה אחת היה יוצא לשאוף מעט אויר. רבינו כידוע היה מקפיד ביותר על בריאות הגוף. אולם גם בשעת הטיול היה לוקח עמו כמה ספרי קודש. מעולם לא קרה שיצא לדרך ללא ספר קודש כל שהוא. במהלך הטיול היה נוהג לעצור ולעשות אתנחתא, ואז היה משמיע דבר תורה כיד ה' הטובה עליו, תחת אחד השיחים. פעמים היה זה דבר תורה, ופעמים שהיה אומר אתנו בצוותא פרקי תהילים.

באחד מהטיולים הרחקנו נדוד ועלינו על אחד מהרי הגליל, הר מירון הידוע בכינויו הג'רמק, רבינו נטל עמו לדרכו באותו היום ספר תהילים, אך לא היה זה ספר תהילים רגיל, היה זה ספר תהילים עתיק יומין, מכורך בכריכה נושנה ומעוטר בפירושו של אחד מגדולי הדורות הקודמים. אותו ספר תהילים היה שווה סכום עתק, עד שסוחר עתיקות מוכנים היו להזויל מכיסם ומהונם מאות אלפי דולרים.

והנה אירע ובאותו היום נשכח ספר תהילים זה על אחד השולחנות במקום. בתחילה לא שמנו לב לחסרונו של אותו ספר יקר ערך, רק כעבור כמה שעות לאחר תפילת ערבית שמנו לב להיעדרו של ספר התהילים. נקל לשער את הדאגה הרבה שחולל הדבר, הן באותם הימים לא היו כבישים סלולים מפותחים בין הרי מירון לצפת. נסיעה שגרתית למקום היתה מסובכת מאוד אפילו בשעות היום.

אחד מבני לווייתו של רבינו שחש עצמו אשם בדבר היעדרו של ספר התהילים, רצה לצאת לעבר ההר ולהביא את הספר. פנו כמה מהבחורים לנהגו של רבינו שיסיעם לחפש את האבדה, הנהג שחש מהנסיעה המפותלת בכביש לא סלול, ובפרט שכבר ירד הלילה, ונעשה חושך, לבסוף אמר שאם רבינו יביא לו את ברכת הדרך יעשה זאת. פניתי אל אבי, מספר בנו ר' מרדכי אלימלך, ומסרתי את דברי הנהג, ובקשתי את רשותו לצאת לדרך. אבא נענה ראשו לשלילה ובתקיפות אמר: אוסר אני עליך לנסוע לשם בשום פנים ואופן. לתומי חשבתי שאיסורו של אבא לנסיעה נובעת מסיבה בטיחותית, סבור הייתי שמא חושש הוא מהנסיעה המפותלת בשעת חושך, ניסיתי לומר כי הנהג מודע לסכנה ולקושי והתחייב כי ייסע בזהירות מוגברת ובאיטיות, אך אבא לא השתכנע, ודבק בסירובו לנסיעה. ומשהמשכתי להפציר בדברים, אמר לי: "בני, הינך חושב כי אני מסכים לנסיעה זו בגלל סיבות בטיחותיות, אך לא זו הסיבה" השיב לי. "מי יודע מה הולך עכשיו באותו אתר תיירות, חוששני שמא תראו שם מראות לא טהורים, על כן אוסר אני בכל תוקף לנסוע לשם".

"ומה יאה על התהילים היקר?" הוספתי ושאלתי. ואבא ענה שמוטב ויאבד את התהילים היקר ובלבד שלא אקלע חלילה וחס במראה לא טהור.

הלכנו לישון בהרגשה חמוצה ובתקווה גדולה כי למחרת עם שחר נצא למקום ונמצא את ספר התהילים. אך לשווא היתה תקוותינו, כשהגענו לשם בבוקרו של יום, לספר התהילים לא היה כל זכר.

חלפו 35 שנים מאותו מקרה, ובשנת תשס"ג, שהה אבא למנוחה באחת מערי אוסטריה, באחד הימים נכנס אליו יהודי עשיר מקומי, ואמר לו כבוד הרב, ברצוני לכבד אתכם בדבר מה. זה עתה רכשתי מסוחר עתיקות ספר תהילים יקר ערך, לאחר שרכשתי ראיתי כי חקוק עליו השם שמואל הלוי וואזנר ובאתי אפוא להעניק לכם אותו במתנה.

כשהתקשרתי לאבא ביום שישי באותו שבוע כדרכי, סח לי אבא בהתרגשות: אתה יודע איזו שמחה גדולה היתה לי? זוכר אתה את אותו ספר תהילים שנשכח על ההרים ליד מירון? השבוע לאחר 35 שנה חזר אלינו ספר התהילים.

התרגשתי מאוד לשמע הידיעה והבנתי שעל זה נאמר: "לא יאונה לצדיק כל און", אבא הרי לא רצה לקחת את הספר בשעתו מפני הקפדתו על טהרת העיניים והנה משמים שב הספר לידי.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

מנאץ'.

דבר אחר, "מזמור לאסף א-להים באו גוים בנחלתך" וגו', והלא היה לו לומר בכי ונהי וקינה לאסף, ומה תלמוד לומר "מזמור לאסף", אלא אסף היה נביא ושמו בדבר.

משלו משל למה הדבר דומה?

לבת עני שהלכה למלאות מים מן הבור ונפסק הדלי של חרס שלה ונפל לתוך הבור והיתה בת העני בוכה ומצווחת. ואחר כך באה בת המלך למלאות מים בדלי של זהב ונפסק הדלי של זהב שלה ונפל לתוך הבור. היתה בת העני משמחת ומרקדת, ואמרה מי שמעלה את הדלי של זהב של בת המלך הוא מעלה את הדלי של חרס שלי.

כך אסף שמו בדבר, כיון שראה בנבואה שיטבעו שערי ירושלים שנאמר (איכה ב) "טבעו בארץ שעריה" וראה גם כן בנבואה שלעתידי יעלו השערים מן הארץ, מיד אמר אסף מזמור. אמר; מי שעתיד לבנות את ירושלים ולעלות את שעריה - הוא יעלה את קורח, אבי אבא, מן הקרקע.

ושרף את ביתו באש והרג את בנו בחרב.

לימים בא המלך, כיון שהוא רואה את עירו שחרבה ושוממה ואת ביתו שרוף באש ואת בנו הרגו בחרב, מיד הוא מתלש בשערו ובזקנו ובוכה בכיה גדולה אמר אוי לי כמה סכלות עשיתי בעולמי שמסרתי את בני ביד אפוטרופוס הרשע.

אף הקב"ה אמרו לפניו מלאכי השרת והנביאים; ריבוננו של עולם, אל תתן עמך ונחלתך בידי עכו"ם ואל תמסור את בניך ביד נבוכדנצר הרשע שונאך, עבר הקב"ה על דברי מלאכי השרת והנביאים ומסר את בניו ביד נבוכדנצר הרשע. מה עשה נבוכדנצר הרשע? עמד והחריב את ירושלים ושרף את בית המקדש והגלה את ישראל לבבל והרג את הטובים בחרב.

אמר הקב"ה אני לא צויתי לאותו הרשע לעשות כל כך הרבה רעה אלא מעט רעה יעשה לישראל משום שעברו על דברי התורה, והוא עשה עמהם לפני משורת הדין שנאמר (שופטים ג) "ואלה הגוים אשר הניח ה' לנסות בם את ישראל" וגו', ואומר (ישעיה נ"ב) "ועתה מה לי פה נאם ה' כי לקח עמי חנם משלו יהלילו נאם ה' ותמיד כל היום שמי

דבר אחר א-להים באו גוים בנחלתך", רבי יוסי הגלילי אומר משלו משל למה הדבר דומה?

למלך בשר ודם שהיה צריך לצאת למדינת הים, והיה מבקש המלך למסור את בנו ביד אפוטרופוס רשע, אמרו לו אוהביו ומשרתיו; אדונינו המלך אל תמסור את בנך ביד האפוטרופוס הרשע! עבר המלך על דברי אוהביו ומשרתיו ומסר את בנו ביד אפוטרופוס הרשע.

מה עשה אפוטרופוס הרשע? החריב את עירו של המלך

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בכפר 'וולד-ברחיל' פשטה הידיעה, שהצדיק רבי יעיש קריספין זצ"ל, עומד לצאת למוגאדור. רבי יעיש היה תלמיד חכם מופלג, שלא השתמש בכתרה של תורה כקודם לחפור בו, הוא עסק לפרנסתו במסחר כשהיה נוסע מעיר לעיר ומכפר לכפר כדי לקנות ולמכור סחורה.

כשנודע בכפר שרבי יעיש עומד לנסוע למוגאדור, הגיעו אליו מיד רבים מיהודי המקום כשבידיהם נדרים ונדבות עבור רבי חיים הקטן זיע"א. צרר רבי יעיש את כל הנדרים, העמים על פרדותיו את הסחורות והחל לצאת לדרך.

בטרם הרחיק מהעיר שמע רבי יעיש קול צעקה "רבי יעיש, רבי יעיש!" היתה זו הגברת מסעודה ויצמן, שביקשה לשלוח תרומה עבור הצדיק, והיא בקשה ממנו שיקח גם את תרומתה אל רבי חיים. רבי יעיש לקח ממנה את התרומה, הכניסה בכיס מעילו העליון ויצא לדרך למוגאדור.

היתה זו הנסיעה הראשונה של רבי יעיש למוגאדור. משום כן מעולם לא ראה את רבי חיים זצ"ל, ולא ידע כיצד הוא נראה. בהגיעו לשערי מוגאדור, ביקש מיהודי שיראה לו כיצד להגיע אל בית הרב. ניגש אליו יהודי ושאלו האם הוא רבי יעיש קריספין? רבי יעיש השיב בחיוב, ואז הציג את עצמו היהודי בפניו; רבי חיים פינטו.

"ימי הפסח ממשמשים ובאים - אמר לו הרב - ויהודים רבים מבקשים את עזרתך, כדי שצרכי החג יעלו על שולחנם. הזמן קצר והמלאכה מרובה. אודה לך איפוא אם תוכל כבר עכשיו לתת לי את הנדרים והנדבות שהבאת עמך".

רבי יעיש ביקש את סליחת הרב. "הכספים צוררים בין חפצי, ואני מעדיף לגשת קודם אל בית המלון ולפתוח את הצרורות, כך אוכל למצוא את הכספים ולתתם לרב". אלא שרבי חיים לא ויתר: "אינך זז מכאן עד שאקבל את הכסף. הצרכים מרובים והשעה דוחקת". רבי יעיש השתכנע, הוריד את החבילות, הוציא מהם את כספי הנדבות ומסרן לרבי חיים.

"כמדומה לי ששכחת לתת לי משהו", העיר לו רבי חיים. ורבי יעיש משיב: "הכל אצל כבוד הרב".

"בצאתך מהעיר - הזכיר לו הרב נשכחות - ביקשה ממך הגברת מסעודה ויצמן למסור את נדרה אלי, ואתה הנחת את הנדבה בכיס מעילך העליון. כנראה מרוב טלטולי הדרך שכחת מכך".

רבי יעיש נפעם מדברי הצדיק הרואה ברוח קדשו למרחוק, ואמר לו: "את שמעו של כבוד הרב שמעתי, אך את גודלו ראיתי זה עתה", ומיד הוציא את הנדבה מכיס מעילו ונתנה לרב.

השניים נפרדו לשלום. רבי חיים מיהר עם הכסף אל העניים, ורבי יעיש הלך להסדיר את ענייניו בבית המלון. לאחר מכן, יצא לתפילת מנחה בבית הכנסת, ולהפגש עם סוחרים שלשמם הוא הגיע למוגאדור.

באותה שעה דנו הלומדים בבית הכנסת בסוגיא קשה במסכת פסחים. רבי יעיש הקשיב לתלמודם, ובשלב מסוים התערב בשקלא וטריא ויישב את הקושי שבסוגיא. דעתו של אחד מהלומדים לא היתה נוחה מכך, והוא התפרץ לעומתו בקולניות: "הישיבה שלנו הפכה לעיר מקלט? כל אורח שנכנס לכאן מפריע לנו!" הדברים פגעו מאד ברבי יעיש, אך הוא העדיף להתעלם ולא להגיב.

באותה שעה קרא רבי חיים בביתו למשמשו ר' יהודה בן עזר ואמר לו ללכת עמו בדחיפות לבית הכנסת. "אני מרגיש שפוגעים ברבי יעיש, שאיתו נפגשנו הבוקר. אחד מהתלמידים פגע בו והעליב אותו".

רבי חיים ומשמשו מיהרו לבית הכנסת. כשראו התלמידים את הצדיק, קמו מפניו והציעו לו מקום ישיבה. אולם, להפתעתם הרב לא התיישב, הוא פנה אליהם בסבר פנים חמורות ואמר: "לא אשב במושב לצים, במקום בו לא מכבדים אורח חשוב ותלמיד חכם כמו רבי יעיש. איש מכם, ואפילו רבכם אינו גאון כמו רבי יעיש. הישיבה הזאת היא עיר מקלט לאנשים מסוגכם, ולא לאורח גאון ומכובד כמו רבי יעיש קריספין שהגיע לעירנו".

בני הישיבה חשו בטעותם המרה. הם התנצלו מיד וביקשו סליחה ומחילה מרבי יעיש על כך שביישו אותו ולא קיימו בו מצות הכנסת אורחים כראוי לכבודו. רבי יעיש סלח להם בלב שלם, והמשיך להתפלל עמם בסוגיא הקשה, עד שהדברים היו ברורים לכולם באר היטב. ואכן מני אז והלאה קיבלו עליהם תלמידי הישיבה במוגאדור לקבל כל אדם בסבר פנים יפות.